

дозволяє мінімізувати ризики, підвищувати фінансову стійкість та реалістичніше визначити стратегічні завдання розвитку суб'єктів бізнесу.

Список використаних джерел

1. Біла О. Г. Фінансове планування і прогнозування : навч. посіб. Львів : Компакт-ПВ, 2008. 316 с.
2. Мицак О. В., Чуй І. Р. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. [2-ге вид., доп. і перероб.]. Львів : Магнолія-2006, 2018. 228 с.
3. Ситник Г.В. Принципи фінансового планування та його роль у забезпеченні збалансованого фінансового розвитку підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/inek/2011_7/76.pdf.

Овдіюк Олена

к.е.н., доцент

Житомирський національний агроекологічний університет

м. Житомир

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ ПОНЯТТЯ “ТЕОРІЇ РІШЕННЯ”

В сучасному світі людина приймає рішення будь-якої складності повсякчас, іноді навіть не задумуючись над цим. Теоретико-методологічним і аспектам теорії прийняття рішення присвячено багато робіт як зарубіжних та вітчизняних класиків. Сучасне класичне визначення поняття «рішення» – це вибір однієї з альтернатив. Чим більше існує альтернатив, тим зваженим і об'єктивним буде прийняте рішення.

На сучасному етапі розвитку теорії рішень були присвячені праці багатьох зарубіжних так і вітчизняних дослідників, зокрема М. Мескон, П. Друкер, Р. Фатхутдинов, В. Колпаков, М. Дубовой, А. Мельник, А. Гриньов тощо. Для визначення сутності поняття теорії рішення приведемо найбільш ґрунтовні та фундаментальні праці дослідників в цій сфері. Зарубіжні класики менеджменту, зокрема М. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоурі, визначають сутність прийняття рішення – як об'єднувальний процес, який необхідний для виконання всіх управлінських функцій [1, с. 197]. Бачення П. Друкера даного поняття дещо інше: “рішення” – це план дій, який проявляється тільки тоді, коли відбувається те, що потрібно. І таким чином люди, яким необхідно діяти, практично ніколи самостійно не приймають рішень. Прийняття рішення – це всього одна із більшості задач, які постають перед менеджером. Зазвичай на цю процедуру йде досить мало часу. Проте, прийняття важливих рішень – це особлива управлінська

задача, яка не є механічною роботою і вона пов'язана з ризиком та потребує об'єктивного підходу [2, с. 415].

Продовженням сформульованого підходу до інтерпретації даного поняття є сучасне бачення – рішення виникає внаслідок виникнення певної проблеми; ухвалення рішення зумовлює виникнення відповідального за його реалізацію; відповідальність за наслідки ухваленого рішення вимагає розгляду альтернативних варіантів розв'язання проблеми з метою вибору найкращого [3]. Також під поняттям теорія прийняття рішення варто розуміти систему знань, які відображають сутність поняття “закономірність” так “рішення” [4, с. 5].

Розглянемо та проаналізуємо поняття сутності “теорії управлінських рішень”. Вагомий внесок в розвиток теорії управлінських рішень зробив Р. Фатхутдінов. Він представив своє бачення трактування даного поняття в рамках класичного менеджменту: управлінське рішення – це результат аналізу, прогнозування, оптимізації, економічного обґрунтування і вибору альтернатив із багатьох можливих варіантів досягнення конкретної цілі системи менеджменту [5, с. 14].

Теорія прийняття рішень – область дослідження, в якій залучаються поняття і методи математики, статистики, економіки, менеджменту та психології. Вона вивчає закономірності вибору людьми шляхів вирішення різного роду завдань, а також досліджує способи пошуку найбільш вигідних з можливих рішень. Роботи у теорії прийняття рішень ґрунтуються на різноманітних формулюваннях головної задачі. Формулювання задачі впливає на вибір методів її розв'язання і на рівень узагальнення результатів [6, с.41].

Теорія прийняття рішень передбачає розгляд багатьох аспектів: організаційних, економічних та соціально-психологічних. Вона націлює на вибір оптимального рішення з досягнення поставленої мети та оперує критеріями, процедурами, які можна враховувати оптимальними лише для тієї ситуації, що використовувала особа, яка приймала рішення, з використанням тієї інформації, яка у неї була. Причому інформація не завжди відповідає об'єктивним характеристикам конкретної ситуації. Рішення приймається з використанням критеріїв оптимальності, до яких в сучасних умовах ставиться вимога формалізації ситуації з тим, щоб виключити елемент суб'єктивності [7, с. 19.].

Таким чином сутність поняття “рішення” полягає особливому баченні, сприйнятті ситуації індивідом, який обирає для себе об'єктивно правильний варіант рішення, як особливої мислеформи, в тій чи іншій ситуації, що склалась. Варто зазначити, що на процес формування рішення індивіда може впливати безліч факторів, проте до самих головних можна віднести – особливий психологічний стан в процесі формування рішеннята вибору однієї з можливих альтернатив, а також та набутий досвід в тій сфері знань, де необхідно обрати та прийняти те чи інше рішення.

Відповідно, предметом дослідження теорії рішень в даному випадку, будуть виступати закономірності поведінки індивіда і його оточення; досвідченість та компетентність в володінні сучасними технологіями, організаційними формами та методами в різних галузях науки. Об'єктом дослідження теорії рішень

виступає розумова діяльність індивіда направлена на прийняття рішення, як особливої індивідуальної мислеформи, яка є результатом інтелекту та інтуїції.

Отже, виходячи з вище перерахованого можна доповнити основні задачі теорії рішень: вивчення, узагальнення та доповнення існуючого досвіду прийняття рішення індивіда або групою індивідів, в середовищах визначеності, ризику та невизначеності та формування на їх основі принципів та особливостей процесу прийняття рішення в залежності від середовища.

Список використаних джерел

1. Мескон М., Альбер М., Хедоурі Ф. Основы менеджмента, 3-е издание: Пер. с англ. М: ООО “И.Д. Вильямс”, 2006. 672 с.
2. Друкер, Питер, Ф., Макьярелло, Джозеф А. Менеджмент: Пер. с англ. М: ООО “И.Д. Вильямс”, 2010. 704 с.
3. Мельник Л. І. Управлінські рішення щодо покращання управління інноваційним процесом на підприємствах. URL: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/19216/1/43-Melnik-217-229.pdf> (дата звернення 06.02.2019).
4. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. К: МАУП, 2004. 504 с.
5. Фатхутдинов Р. А. Управленческие решения: Учебник. 5-е изд., перераб. и доп. М: ИНФРА-М, 2002. 314 с.
6. Дубовой В.М., Дерман Г.Ю., Пилипенко І.В., Байас М.М. Прийняття рішень в управлінні розгалуженими технологічними процесами: монографія / Вінниця. ВНТУ, 2013. 223 с.
7. Гриньов А. В. Стратегія інноваційного розвитку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. ек. наук: 08.06.01 / Донецьк, 2004. 37 с.

